

Parada i fonda a l'Aplec dels Ports

El grup de rumba catalana La Tropa Kung-Fu és el cap de cartell de divendres a la nit.

El cicle de festivals d'estiu fa parada i fonda aquest cap de setmana a la comarca més septentrional del País Valencià. La Tropa Kung-Fu, Pep Gimeno 'Botifarra', Cesk Freixas, Pau Alabajos i Orxata Sound System actuaran a l'Aplec dels Ports, una cita nascuda fa 32 anys, que ha mantingut una forma d'organitzar-se ben particular.

Que el Festival Internacional de Benicàssim (FIB) celebra quinze anys de vida l'estiu passat no té gaire mèrit. Tan bon punt els polítics s'adonaren del potencial turístic i promocional que tenia, s'hi abocaren, com també ho van fer empreses d'ací i d'allà, que n'esdevingueren patrocinadores. No-

més enguany, la Generalitat hi ha injectat 310.000 milions d'euros per tal de millorar-ne les infraestructures i la Diputació de Castelló n'hi ha aportats 200.000, diners que s'afegeixen als de les empreses col·laboradores –com ara Heineken, Movistar, Jack Daniel's o la Mtv–, que s'han enfilat al carro del FIB. Amb tant de suport institu-

cional i empresarial, no és difícil de pronosticar una llarga vida al festival que ara controla el promotor britànic Vince Power. Negoci crida negoci.

Molt més miraculós resulta que a 95 quilòmetres de Benicàssim, muntanya endins, al punt on conflueixen el País Valencià, Aragó i Catalunya, continue celebrant-se, 32 anys després d'haver-se fundat, un esdeveniment d'afluència més reduïda però d'un valor simbòlic molt més gran. Es tracta de l'Aplec dels Ports, un de tants aplecs que van florir arreu de les nostres terres a la fi de la dictadura i un dels pocs –si no l'únic– d'àmbit comarcal que ha sobreviscut al pas del temps. En el cas de l'Aplec dels Ports, el mèrit no és només d'haver resistit el pas del calendari, sinó d'haver-ho fet en les circumstàncies adverses que ha travessat aquesta comarca. Maltractada pel declivi de l'activitat agrària de la dècada dels 60, la manca d'alternatives econòmiques i la desídia institucional, els Ports són una de les comarques més colpejades per la sagnia demogràfica. L'any 1978, quan s'hi féu el primer Aplec, tenia 10.700 habitants i avui en compta al voltant de 7.700, la qual cosa la situa a la vora del desert demogràfic. La població, a més, té els índexs d'envelliment més alts del país i la gent més capacitada es troba obligada a emigrar. Les infraestructures viàries, els serveis sanitaris o educatius, han millorat en aquest temps, però no poden equiparar-se amb els de la costa. I, tot i amb això, l'Aplec que enguany s'organitza al poble de Vilafranca és el que fa 32.

Però l'excepteionalitat de l'indret no és l'única cosa que distingeix l'Aplec dels Ports. També ho és la manera com s'organitza. Cada any, seguint un ordre estricte, la gent jove d'un dels pobles s'encarrega d'organitzar l'Aplec. És una mena de designació quasi "divina" que s'accepta de grat com si es tractara d'un ritual iniciàtic i comarcal pel qual cal passar, tant sí com no. D'atendre els més de 10.000 *aplequers* que s'hi han arribat a aplegar els darrers anys se

Tota pedra fa Aplec

“Tota pedra fa Aplec”. Prenent de base la famosa dita, aquest és el lema que els organitzadors han volgut fer servir per sintetitzar l’esperit de l’Aplec dels Ports. La cita comarcal es fa, segons que apunta Sara Gargallo, “gràcies a la col·laboració dels veïns. En aquestes terres som poca gent, però cada any es demostra que, treballant colze a colze, es poden aconseguir grans coses. És en el treball conjunt on resideix el nostre secret”. A més, el lema s’integra en el paisatge de la comarca. Els Ports és un dels territoris de la Mediterrània amb més metres de construcció de pedra en sec. De fet, Vilafranca, municipi on enguany té lloc l’Aplec dels Ports, serà la seu, el 2011, de la 6a Trobada de Pedra en sec dels Països Catalans.

n’encarreguen els organitzadors i, sobretot, els voluntaris que a cada poble s’ofereixen de manera completament altruista. I això, en pobles com ara la Mata, amb 192 habitants censats, o Villores, amb 51, és tota una heroïcitat. Ningú no cobra ni un euro i quan hi ha guany es destinen al poble que aquell any ha acollit la cita comarcal. Tot plegat, dóna a l’esdeveniment un aire *amateur* i voluntariós, malgrat els 32 anys de vida.

Comarca de tots. Fa temps que l’Aplec dels Ports va deixar de ser una trobada estrictament d’àmbit co-

marcal per convertir-se en un patoll de gent d’arreu del país: procedent de la Plana, les Marines, les Riberes, però també del Principat. Xano-xano, l’Aplec dels Ports, que va començar d’una manera espontània i sense pretensions de transcendir, ha esdevingut una marca, un punt de referència per a tothom qui s’estima el país, malgrat el suport públic tan testimonial que hom li dóna des de Castelló i València. “Si fem tot això que fem, si hi esmercem hores i dies, setmanes i vacances, és perquè ens estimem aquesta terra i perquè pensem que mantenir viu l’Aplec és mantenir vi-

va la comarca”, explica Sara Gargallo, que enguany forma part de l’organització. Entre les reivindicacions que enguany es llançaran hi haurà, a més de les tradicionals demandes de millores en infraestructures i serveis, la protesta per la clausura del repetidor que permetia de veure TV3 per aquestes contrades.

Quan falten pocs dies perquè comence l’edició d’enguany –serà d’aquest dijous, dia 22, fins al dia 25–, els membres de l’organització s’afanyen perquè tot isca tan bé com siga possible. Són una quarantena d’activitats, entre exposicions, teatres de carrer i música distribuïda en quatre escenaris. L’organització d’enguany ha jugat fort, amb la confiança que el públic responga. Com a plat principal del cap de setmana hi ha l’actuació de la Pegatina i, sobretot, la presentació al País Valencià de l’últim treball de la Troba Kung-Fu, *A la panxa del bou*. També hi serà Pep Gimeno *Botifarra*, que d’uns anys ençà ha fet de la seua presència, de les seues *albaes* i de les seues cançons d’estil un ingredient imprescindible en qualsevol festa com cal. A més, el de la Costera actuarà als Ports, amb la Unió Musical de Vilafranca. Caps de cartell a banda, al programa s’hi destaquen els Orxata Sound System, Pepet i Marieta, Cesk Freixas, Pau Alabajos i Mallacán. Per acabar d’adobar la miscel·lània de particularitats que caracteritzen l’Aplec dels Ports, cal afegir-hi que tots els concerts són gratuïts.

Violeta Tena

És Temps de Vacances

Si ets subscriptor i te'n vas de vacances a l'estiu i vols rebre **EL TEMPS** totes les setmanes.

Telefona'ns al 902 131 025 i comunica'ns l'adreça on vols rebre la revista aquest estiu.

(Ens ho pots comunicar fins el 20 de juliol)

ELTEMPS